

Samling for kommuner i Agder
21. jan. 2019

Klimasats og tilskudd til klimatilpasning

Marit Hepsø, Miljødirektoratet

Lokal klimapolitikk – utslipp, makt og ansvar

Implementeringen av lokale klimaplaner i
Kristiansand i Norge og Kristianstad i Sverige

Marit Kathrine Hepsø

Masteroppgave i samfunnsgeografi (SGO 4080)
Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi
Universitetet i Oslo, februar 2009
Antall ord: 25.000

KRISTIANSAND
KOMMUNE

[Min side](#) | [Ledige stillinger](#) | [Kontakt oss](#)

Øystein Holvik vant kommunens miljøpris

Tidligere miljøvernssjef Øystein Holvik er tildelt Kristiansand kommunes miljøpris 2016 for sitt engasjement og mangeårige innsats for å gjøre byen mer klima- og miljøvennlig.

Innhold

[- Føler meg privilegert](#)

[Juryens begrunnelse](#)

[Med grønt hjerte for byen](#)

[Startet Miljøfyrtårn](#)

[Miljøprisen](#)

[Tidligere mottakere](#)

- Føler meg privilegert

Brosjyre: Zero

Kommunene har en nøkkelrolle

Kommunene bør bidra...

- Betydelige utslipp
- Kommunens mange roller
- Nær folk og virksomheter
- Rammes av klimaendringer

...og kommunene skal bidra!

- Statlig planretningslinje (SPR) for klima- og energiplanlegging
- Revidert okt. 2018 - både utslippskutt og tilpasning.

Hva kan kommunene gjøre?

- Full utrulling av «selvsagte» klimatiltak - eks. elbil, ATP, innkjøp
- Fra «pilotprosjekter» og «ildsjeler» til klima integrert i rutiner og systemer
 - F.eks. klimabudsjett
- Ta steget fra tjenesteleverandør til samfunnsutvikler
- Samarbeid med andre kommuner om planlegging og gjennomføring
- **Klima må bli normen, ikke unntaket**

I juli rullet de første av Oslo kommunes 150 elsykler ut på veiene. Dette er ett av tiltak om halvering av klimagassutslippene fra mot 2020. Foto: Britt Glosvik

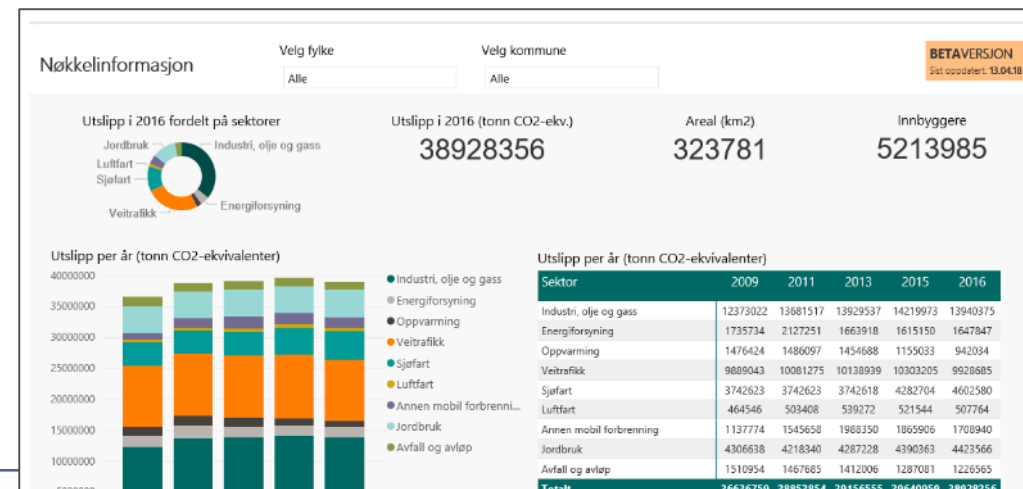
Klimabudsjett som politisk verktøy

Hva kan Miljødirektoratet bidra med?

- Klimagasstatistikk
- Verktøy for å beregne effekt av klimatiltak
- Penger fra Klimasats
- Veiledning
 - Miljøkommune.no
 - Lokalt klimaarbeid på FB
 - Webinarer annenhver tirsdag

Fylkesmannen følger opp

Tre år med Klimasats

1000 søknader

1 milliard kr søkt

Halve kommune-Norge har søkt

400 millioner bevilget

570 prosjekter i gang

Jubler etter millionstøtte

Alta kommune får støtte til klimatiltak.

Av Bjørne Krogstad
bjorne@altaposten.no

– Vi søkte om støtte til åtte tiltak, og har fått innvilget midler til fem av disse. Til fire av disse fikk vi innvilget hele den omsøkte summen, hvilket vil si at vi til sammen kan få en million i støtte fra miljødirektoratet. Hvis vi klarer å stille med egenandelen, sier spesialkonsulent Marie Kuschfeldt ved Alta kommunes miljø, park og idrettsavdeling.

Klimasats-millioner til over 120 kommuner
Støtten som fordeles av Miljødirektoratet skal bidra til reduserte klimagassutslipp og omstilling til lavutslippssamfunnet. Miljødirektoratet fikk 250 søknader fra 143 kommuner og fylkeskommuner til potten på 150 millioner kroner.

– Flere flinke folk fra kommunen har vært med og skrevet søknader, deriblant Tor-Tilavand Sund (Biogass), Trine Østmo (kommunale bygge), Veslemøy Grundvik (areal/boligfelt) og Gjermund Abrahamsen Wik (Mobiilitet/sykkelbyen), sier Rusa Idefeldt.

Ved Alta kommune har de fått

KLUBB: Støtten i Alta kommune har all grunn til å juble. Går alt etter planen, får de en million kroner til miljøtiltak. (Foto: Alta kommune)

■ I tillegg punkter for kommunale tjenestebiler

Søknaden angående «Klimavennlig planlegging av kommunale byggeprosjekter på park og idrettsanlegg»

skal legge grunnlaget for en prosedyre for kommunale byggeprosjekter til klimasatsingen.

og klimatilpasset i vårt arkitektur- og område hvor man kan se flere tiltak som er i gang.

ØKENDT TRANSPORTBEHOV: Tilrettelegging for blant annet industriarealer i Balsfjord fører til et økende behov for transport mellom Balsfjord og resten av Troms både til vanns og til lands. Nå får de 600 000 kroner av Miljødirektoratet for å arbeide mot å bli en miljøvennlig industrikommune.

Vil bli klimavennlig industrikommune

BALSFJORD: Miljødirektoratet deler ut 150 millioner kroner i Klimasats-støtte i

Totalt fikk 120 kommuner i landet tildelt midler. Balsfjord er de som fikk innvilget mest i Troms.

«Miljødirektoratet vurderer at det er et potensial for utmaendringer, og at de bør ha et sterk fokus på å redusere klimagassutslipp innen næringssektoren de tilrettelegger for.

«At kommunen nå skal utarbeide ny kommuneplan, og lagt opp til flere seminarer for ansatte, kommunestyret, næringslivet, skolen og øvrige innbyggere.

LANDMANNSTORGET: Framover rustes det opp på Landmannstorgtet, og et sykkelhotell må sees slik, mener Ohna.

SKIEN: Et sykkelhotell midt i byen kan bli virkelighet. – Vi ser på muligheter og kostnader nå og vil ha rapporten klar i oktober.

JAN HAGEN
jan.hagen@skien.no

«Arbeidet vil slik gi økt kunnskap om og god forankring i trafikale utfordringer

tets sykkelparkering, hvor sykkelene kan stå imellom. Bane-Nor har for eksempel etablert flere sykkelhotell i nærheten av togstasjoner på Østlandet.

Hun presiserer at så langt vil midlene kun rekke til den nevnte rapporten.

«Velger en å gå videre med det, må vi sikre finansiering. Det er derfor et prosjekt som ikke er en del av prosjektet Landmannstorgtet som sådan, men som blir sett i sammenheng med det.

I front på miljøtiltak

■ Får penger til både førerløs buss og elbil-pool

GJØVIK: Tre spennende klimatiltak i Gjøvik har fått nesten 1,8 millioner kroner.

KRISTIN STAVIK MOSHAGEN
kristin.moshagen@gjovik.no

er snakk om å prøve ut førerløs elektrisk buss i en måneds tid, gjerne på strekningen mellom NTNU og sentrum for å motivere studenter til å kjøre kollektivt. Når dette kan gjennomføres er litt usikkert. Prosjektet har fått 485.000 kroner.

let er å få til utslippsfri anleggsplass ved for eksempel bruk av elektriske anleggsmaskiner. Om dette lar seg gjøre, er fortsatt noe usikkert, men Iddberg sier at for å få til utslippsfrie anleggsplasser, må noen etter spørre det.

I FRONT: Gjøvik kommune er i front på miljøtiltak. mener kommunalsjef Per Rognerud, ordfører Bjørn Iddberg og politisk utvalgleder Kjetil Bjørklund. FOTO: BRYNAR EIDSTUEN

150 klimamillioner til kommunene

Miljødirektoratet har nå fordelt de 150 millionene i **KLIMASATSORDNINGEN** på prosjekter i rundt 110 kommuner.

Klimasats støtter tiltak i kommunesektoren som bidrar til reduserte klimagassutslipp og omstilling til lavutslippssamfunnet.

Ordringen ble innført i fjor, som et resultat av budsjettforliket i Stortinget. Miljødirektoratet administrerer den, og har nå behandlet søknadene som kom inn i februar.

– Vi har prioritert ambisiøse prosjekter som gir store utslippsreduksjoner.

Vil ha sykkelhotell

BIO-GLEDE: Vervkimesterassistert Trond Husås og Nettbuss er positiv til en konvertering til biometan. Ap-politiker Janny Eylon og næringsrådgiver Olaf Dammum håper at fylkestasjonen kommer på plass neste år. FOTO: PER STOKKEBERY

2,6 mill. til fyllestasjon

■ Matavfall skal gi biodrivstoff

«Arbeidet vil slik gi økt kunnskap om og god forankring i trafikale utfordringer

Klimasats 50-75% støtte

Mål: Klimagassreduksjon og omstilling til lavutslippssamfunnet

Ambisiøse tiltak

Gjerne i samarbeid

Krav til egenandel: (50-25%)

- Intensjonsvedtak ok - penger til egenandel trenger ikke å være bevilget
- Arbeidstid kan være egenandel

All info på www.miljokommune.no

Tiltak må ha politisk forankring

1. Forankring klar i kommunens klima- og energiplan, eller i annet planverk
2. Egen orientering og vedtak i kommunestyret eller politisk komité

Per A. Thorbjørnsen (V) er mer på linje med ordfører Christine Segen Helgs (H) i saken om klima- og miljøplanen enn hennes eget parti synes å være.
LARS IDAR WAAGE

Flertall for å kutte 80 prosent i klimagassutslipp

Nyhetsklipp: Stavanger Aftenblad 13. nov 2018

Hva kan få støtte?

Ekstra klimavennlig areal- og transport- planlegging

Ambisiøs utover ordinær god
arealplanlegging

Rigge arbeidet slik at kompetansen
øker → mer klima inn i alle
planprosesser

50% støtte, inntil 1,5 million kroner

Bygdepakka: Her er forslagene

Bø sentrum, flyfoto, telemark sett fra luften, oven. På trykk 20041129

Av [Erik Edvardsen](#)

02. november 2016, kl. 22:40

Artikkelen er over 2 år gammel

BØ: Bygdepakke Bø er under planlegging. Her kan du sjekke noen av forslagene til tiltak som står på lista.

F.eks. Nullvekst i en bygdeby

Bygdepakke Bø - klimavennlige og attraktive bygder

Nullvekst i lokaltrafikken i Bø sentrum og Gvarv

- Trafikkanalyser
- Gatebruksanalyse
- Parkeringsanalyse
- Mulighetsstudie
- Sykkelstrategi og -tiltak

Klimaambisiøse bygg og anlegg

1) Kartlegg mulige klimatiltak tidlig

75% støtte, inntil 375 000 kr

2) Investeringsstøtte til bygg:
Høye ambisjoner i alle ledd - fra byggeplass til energi, materialer og transport

3 mill til evt merkostnader

Ikke energieffektivisering → Enova

Fra skolens inngangsparti åpner etasjene seg oppover i allmenningen, og de som kommer blir møtt med nydelig utsyn mot Mjøvatn. (Illus: 3D illustratør: Archivisuals, Arkitekt: LINK arkitektur Landskap: Snøhetta)

Tvedestrand får treskole

Forslaget «Kaplå» fra Veidekke AS med Link Arkitektur og Snøhetta som arkitekter har vunnet konkurransen om ny videregående skole og idrettsanlegg i Tvedestrand.

Av [Redaksjonen](#) © Publisert 09.12.2016 12:19

F.eks. ny Tvedestrand vgs

5 mill i 2016

Stor bruk av tre - inkl innovative tiltak som trebasert isolasjon

Resirkulert stål

Lavkarbonbetong

Plusshus med solceller og energibrønner

Liker Del Send melding ...

Send melding

Ny Tvedestrand videregående skole og idrettspark

- Startside
- Om
- Innlegg
- Videoer

Bilder

- Samfunn
- Webkamera
- Arrangementer
- Informasjon og annonser

Opprett en side

Transport

50%, inntil 12 millioner kroner

Ferger, busser, drosjer, pakker med sammensatte tiltak

Obs! Sjekk Enova når det fases ut mer enn 10.000 l diesel/år på større kjøretøy

Elsykler: 10 eller flere (ikke for lastesykler)

Vanligvis ikke:

- Lading til allmennheten
- Biogass
- Redusert busspris og flere avganger
- Selvkjørende busser

F.eks. elsykler i Arendal

Utlån til befolkningen
152 000 kr

Til bruk i tjenestereiser for helseenheten
184 000 kr

Klimavennlige arbeidsreiser i
Kunnskapshavna (elbil/elsykkel)
185 000 kr

TEST EN
ELSYKKE
DU OGSÅ

I SYKKELSESONGEN KAN DU TESTE EN
ELSYKKE ELLER EN KASSESYKKE GRATIS I TRE DAGER.
STIKK INNOM BREKKE SPORT ELLER SYKKELSPORT FOR Å GJØRE EN AVTALE.

Kjør elektrisk!

1. Støtter ladepunkt for tjenestebil, inntil 20 000 kr/punkt
2. Støtter el-varebiler, 50 000 kr/bil
3. Støtte til kommunens arbeid for lading i borettslag og sameier - rådgiving og store barrierer

Offentlig innkjøp

Systematisk arbeid i organisasjonen

75%, inntil 2 millioner

Merkostnader ved klimavennlige alternativ

75% av merkostnad, inntil 12 millioner kroner

F.eks. fossilfrie søppeldunker i Sandøy

ÅRIM (Ålesundsregionen)

5-6 000 dunker i fornybar plast årlig

25% dyrere - Klimasats dekker 75% av merkostnaden

5000 dunker: 42,5 tonn CO2 spart (minst)

Tiltak i andre sektorer

Åpent for det meste som ikke andre støtter!

- Klimavennlig mat
- Biokull
- Ressursbank materialer
- Osv.

Veiledning på [Miljøkommune.no](https://miljokommune.no)

50%, inntil 12 millioner kr

Foto: Indre Fosen kommune

F.eks. klimasmart skolemat i Indre Fosen

Reduksjon av matsvinn er et viktig og lønnsomt klimatiltak

260 000 kr

Avtale med lokal kjøpmann

Mat og helse og arbeidslivsfag

Prosjektet videreføres i vanlig drift

Prosjekter også i bl.a. Fredrikstad og Kristiansand

Forprosjekter

Planlegge prosjekter

Komme fra ord til handling

50%, inntil 250 000 kr

Nettverk

Hver kommune kan utløse ett nettverkstilskudd per år

25 000 kr per kommune

En kommune søker for alle, støtte utbetales til denne

Alle kommunene må selv bekrefte deltakelse

Støtter ikke

- utfasing av oljefyr → lovkrav, Enova
- hydrogenstasjoner → Enova
- hurtiglادestasjoner → Enova
- biogass fyllestasjoner → Enova
- miljøsertifisering av virksomheter
- fornybar diesel alene - må kombineres med utslippsfrie løsninger
- lading for allmennhet og ansatte - kun for tjenestebiler
- støtteordninger i regi av kommunen
- selvkjørende busser

KLIMATILTAK

HALV PRIS!

200 millioner skal ut

Kampanjeperioden varer til 15.2.19

Løp og søk!

Miljodirektoratet.no

Tilskuddsordning til klimatilpasning

Tilskudd til klimatilpasning

- Kommuner og fylkeskommuner kan søke
- Til kunnskapsheving og prosjektering - ikke til fysiske tiltak
- Prioriterer samarbeidsprosjekter med stor overføringsverdi
- Søknadsfrist: 15. februar 2019
- 6,4 mill. kr i potten i 2019
- Søk på [Miljødirektoratet.no](http://Miljodirektoratet.no) eller Klimatilpasning.no

Eksempler på tiltak som har fått støtte

Prosjektering av regnbed i Drammen for overvannshåndtering

Kurs i klimatilpasning for saksbehandlere i Vestfold

Kost-nytte-analyse for overvannstiltak langs vei

Klimasikring av listeførte kirker på Agder

Lykke til!
Frist 15. februar!